

राष्ट्रीय सेवा योजना

सन २०२२-२३ या वर्षासाठी शासन अनुदानित
रासेयो विद्यापीठनिहाय विद्यार्थी संख्या मंजूर
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: रासेयो-२०२२/प्र.क्र.१००/साशि-७

मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई -४०० ०३२.

दिनांक: १८ ऑगस्ट, २०२२.

वाचा :

१. भारत सरकार, युवा कार्यक्रम व क्रीडा मंत्रालय, युवा कार्यक्रम विभाग, शास्त्री भवन, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.G-२००११/१/२०२२-NSS, दिनांक- १४.०६.२०२२.
२. भारत सरकार, युवा कार्यक्रम व क्रीडा मंत्रालय, युवा कार्यक्रम विभाग, शास्त्री भवन, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.-D.O.No.G-२००११-२/२०२२-NSS दि. २८.०६.२०२२

प्रस्तावना :

राष्ट्रीय सेवा योजना ही केंद्र शासीत योजना असून, या योजनेअंतर्गत नियमित उपक्रम आणि विशेष शिबीर या दोन उपक्रमांसाठी विद्यापीठ/संस्थांना दरवर्षी केंद्र शासनातर्फे विद्यार्थी संख्या मंजूर करण्यात येते.

संदर्भ १ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने सन २०२२-२३ या वर्षाकरिता देशात शासन अनुदानित ३००० रासेयो एककांना (३,००,००० विद्यार्थी संख्या) नव्याने मान्यता दिली असून, पूर्वीची देशातील ३६ लाख रासेयो विद्यार्थी संख्या ही २०२२-२३ मध्ये ३९ लाख झाली आहे व महाराष्ट्र राज्यासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेअंतर्गत सन २०२१-२२ पर्यंत मंजूर असलेल्या ३,२७,७०० रासेयो विद्यार्थी संख्येत २९१०० इतकी वाढ करून सन २०२२-२३ करिता ३५६८०० इतकी शासन अनुदानित स्वयंसेवक संख्या मंजूर केलेली आहे.

संदर्भ क्र. २ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने सन २०२२-२३ या वर्षामध्ये मंजूर केलेली वाढीव अनुदानित रासेयो विद्यार्थी संख्या ही प्राधान्याने महाराष्ट्रातील १) नंदूरबार २) वाशिम ३) गडचिरोली ४) उस्मानाबाद या चार महत्वाकांक्षी जिल्ह्यांमध्ये (Aspirational Districts) वितरित करण्याबाबत कळविले आहे.

सन २०२२-२३ या वर्षाकरिता संदर्भ १ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने राष्ट्रीय सेवा योजनेसाठी विद्यापीठनिहाय प्रवर्गनिहाय म्हणजेच अनुसूचित जातीसाठी ११.८ टक्के, अनुसूचित जमातीसाठी ९.४ टक्के व इतरांसाठी ७८.८ टक्के अशाप्रमाणे विभागणी करून, अनुसूचित जातीसाठी ४२,१०४ अनुसूचित जमातीसाठी ३३,५३५ व इतरांसाठी २,८१,१६१ याप्रमाणे प्रवर्ग विभागणी करून, एकूण नियमित उपक्रमासाठी ३,५६,८०० आणि विशेष शिबीर साठी (नियमित उपक्रमाकरिता मंजूर विद्यार्थी संख्येच्या ५०% प्रमाणात) १,७८,४०० इतकी विद्यार्थी संख्या महाराष्ट्र राज्याकरिता मंजूर केली आहे. सन २०२२-२३ मध्ये काही विद्यापीठांचे शासन अनुदानित रासेयो विद्यार्थी संख्या मंजुरीसाठीचे प्रस्ताव प्राप्त झाले असून, त्यांना केंद्र शासनाकडून सन २०२२-२३ साठी प्राप्त वाढीव विद्यार्थी संख्येनुसार विद्यार्थी संख्या मंजूर करण्यात आली आहे. त्यानुसार महाराष्ट्रासाठी एकूण मंजूर विद्यार्थी संख्या आणि त्याचे विद्यापीठ /संचालनालयनिहाय वाटप करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

प्रस्तावनेत नमूद केल्याप्रमाणे, राष्ट्रीय सेवा योजनेसाठी सन २०२२-२३ च्या मंजूर तरतूदीनुसार नियमित उपक्रमासाठी ३,५६,८०० आणि विशेष शिबीरसाठी १,७८,४०० अशी विद्यार्थी संख्या मान्य करण्यात आली असून, ती विद्यापीठ/संचालनालयनिहाय पुढील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे वाटप करण्यात येत आहे:-

अ. क्र	विद्यापीठाचे/संचालनालयाचे नाव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गानिहाय				विशेष शिबीर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
१	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे	५२,२००	५,८३२	४,३८०	४१,९८८	२६,१००
२	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	४६,०००	४,६८८	३,४७२	३७,८४०	२३,०००
३	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद	३६,४००	४,३९८	२,४२२	२९,५८०	१८,२००
४	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालय, पुणे (+२ स्तर)	३३,८००	३,९८८	३,१८२	२६,६३०	१६,९००
५	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	३०,०००	४,९०६	३,२२८	२१,८६६	१५,०००
६	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती	२७,६००	३,३५६	२,६३४	२१,६१०	१३,८००
७	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर	२७,०००	३,१८६	१,४८०	२२,३३४	१३,५००
८	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव	१६,६००	२,०५६	३,६१४	१०,९३०	८,३००
९	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड	१७,०००	२,००४	१,७५८	१३,२३८	८,५००
१०	श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई	१०,०००	१,१८०	९४०	७,८८०	५,०००

अ. क्र	विद्यापीठाचे/ संचालनालयाचे नाव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गानिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
११	व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई	१०,०००	१,१८०	१,१००	७,७२०	५,०००
१२	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर	९,६००	१,१३४	१७४	८,२९२	४,८००
१३	गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली	१०,०००	१,१८०	२,२१२	६,६०८	५,०००
१४	महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक	१०,०००	५८२	९३८	८,४८०	५,०००
१५	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी, जि. अहमदनगर	४,२००	४९४	३९६	३,३१०	२,१००
१६	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी	३,१००	३६८	२२८	२,५०४	१,५५०
१७	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला	२,८००	३१८	२६०	२,२२२	१,४००
१८	भारती विद्यापीठ विश्वविद्यालय, पुणे	२,०००	२२६	१७८	१,५९६	१,०००
१९	यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक	१,५००	१९०	२५८	१,०५२	७५०
२०	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापीठ, दापोली, जि.रत्नागिरी	१,३००	१५४	१४०	१,००६	६५०
२१	महाराष्ट्र पशू व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर	१,०००	१४२	११६	७४२	५००
२२	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि.रायगड	२,०००	२३८	१८६	१,५७६	१,०००

अ. क्र	विद्यापीठाचे/संचालनालयाचे नाव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गानिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
२३	तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई	३००	३४	३०	२३६	१५०
२४	कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक, जि.नागपूर	१,०००	१०६	८०	८१४	५००
२५	महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालय, वर्धा	३००	३४	२६	२४०	१५०
२६	प्रगत तंत्रज्ञान संरक्षण संस्था (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	२००	२४	१८	१५८	१००
२७	गोखले राज्यशास्त्र आणि अर्थशास्त्र संस्था (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	१००	१२	९	७९	५०
२८	हैद्राबाद (सिंध) नॅशनल कॉलेजिएट विद्यापीठ, मुंबई	४००	४८	३८	३१४	२००
२९	डॉ. होमी भाभा राज्य विद्यापीठ, मुंबई	२००	२४	१८	१५८	१००
३०	टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे	२००	२२	२०	१५८	१००
एकूण		३,५६,८००	४२,१०४	३३,५३५	२,८१,१६१	१,७८,४००

महाराष्ट्रातील १) नंदूरबार २) वाशिम ३) गडचिरोली ४) उस्मानाबाद या चार महत्वाकांक्षी जिल्ह्यांमधील (Aspirational Districts) महाविद्यालये ज्या विद्यापीठ/संचालनालय यांच्या अंतर्गत येतात, त्यांनी सन २०२२-२३ या वर्षामध्ये मंजूर केलेली वाढीव रासेयो विद्यार्थी संख्या ही प्राधान्याने या चार महत्वाकांक्षी जिल्ह्यांमध्ये वितरित करून, त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करावा.

विद्यापीठ/संचालनालय यांना त्यांचे नावासमोर दर्शविल्याप्रमाणे रा.से.यो. विद्यापीठनिहाय, प्रवर्गानिहाय मंजूर केलेल्या विद्यार्थी संख्येपेक्षा जास्त विद्यार्थी संख्या, या योजनेखाली नोंदवून घेवू नये. तसेच सन २०२२-२३ या वर्षासाठी प्रवर्गानिहाय विद्यार्थी संख्येनुसार वाटप केलेल्या विद्यार्थी संख्येचे प्रवर्गानिहाय वाटप, विद्यापीठ/संचालनालय यांनी त्यांच्या संलग्न/अधिनस्त असलेल्या सर्व महाविद्यालयांना करावे व त्याची प्रत शासनास पाठवावी. विद्यापीठांनी प्रत्यक्षात नोंदविलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या शासनाला दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२२ पर्यंत कळवावी.

या आदेशानुसार मंजूर केलेल्या विद्यार्थी संख्येनुसारच सन २०२२-२३ चे अनुदान मंजूर करण्यात येईल, याची नोंद घ्यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०८१८१४४८३५६८०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रताप पां. लुबाळ)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव,
३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
४. मा. मंत्री / राज्यमंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव,
५. प्रधान सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण), मंत्रालय, मुंबई,
६. अवर सचिव, भारत सरकार, युवा कार्यक्रम व क्रिडा मंत्रालय, युवा कार्यक्रम विभाग, शास्त्री भवन, नवी दिल्ली
७. क्षेत्रीय संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना क्षेत्रीय संचालनालय, युवा कार्यक्रम व क्रिडा मंत्रालय, भारत सरकार, पुणे,
८. कुलसचिव, सर्व संबंधित विद्यापीठे,
९. संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे,
१०. संचालक, (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) शिक्षण आयुक्तालय, पुणे (+२ स्तर),
११. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई,
१२. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई,
१३. कार्यक्रम समन्वयक तथा संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना, सर्व विद्यापीठे,
१४. निवडनस्ती, साशि-७.